

PROCEDURA UJAWNIANIA CYBERPRZEMOCY OBOWIĄZUJĄCA W SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 9 IM. ORĘDOWNIKÓW POKOJU W OŚWIĘCIMIU

a) ustalenie okoliczności zdarzenia: rodzaj materiału, sposób jego rozpowszechniania, ustalenie sprawcy oraz świadków zdarzenia

- ✓ jeśli do zdarzenia doszło w obecności nauczyciela, który nie jest wychowawcą, powinien on

przekazać informacje wychowawcy klasy, który jest zobowiązany poinformować

o tym zdarzeniu pedagoga szkolnego oraz dyrektora SP nr 9;

- ✓ pedagog, wychowawca oraz dyrektor SP nr 9 wspólnie analizują zdarzenia i planują dalsze postępowanie;
- ✓ do zadań Szkoły należy również ustalenie okoliczności zdarzenia, sprawców, ofiar, oraz odnalezienie ewentualnych świadków;

b) zabezpieczanie dowodów:

- ✓ wszelkiego rodzaju dowody cyberprzemocy należy odpowiednio zabezpieczyć;
- ✓ należy zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz jeśli to możliwe, dane nadawcy-adres użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego, adres strony WWW, na której ukazały się szkodliwe treści itp.
- ✓ wszelkie zabezpieczone dowody są materiałem, z którym powinny zapoznać się wszystkie zaangażowane osoby;

c) identyfikacja sprawcy

- ✓ trzeba mieć świadomość, że znalezienie pochodzenia materiału nie zawsze jest równoznaczne z odnalezieniem osoby odpowiedzialnej za działania cyberprzemocy, gdyż sprawcy często ukrywają swoją tożsamość korzystając z internetowych bramek smsowych, czy też podszywają się pod innych użytkowników sieci, wykorzystując również telefony innych uczniów;
- ✓ w zidentyfikowaniu sprawcy często pomagają rozmowy z innymi uczniami, świadkami zdarzenia bądź osobami trzecimi;

JESLI USTALENIE SPRAWCY NIE JEST MOŻLIWE należy skontaktować się z dostawcą usługi, który jest ustawowo zobowiązany do usunięcia z Sieci kompromitujących, obraźliwych bądź krzywdzących materiałów oraz do zablokowania konta; wówczas aby pozyskać dane sprawcy konieczny jest kontakt z policją (ponieważ dostawca usługi, nie może przekazać danych ani szkole ani osobom prywatnym);

- ✓ jeżeli numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony, operator sieci komórkowej musi podjąć kroki umożliwiające ustalenie danych oraz udostępnienie ich policji; należy wówczas przekazać informacje o dacie i godzinie rozmowy, bądź nagrania na pocztę głosowej;
- ✓ jeżeli zostało złamane prawo, a nie udało się ustalić tożsamości sprawcy, należy bezwzględnie skontaktować się z policją (zgodnie z kodeksem polskiego prawa, które mówi o obowiązku zawiadamiania o przestępstwie);

DZIAŁANIA WOBEC SPRAWCY CYBERPRZEMOCY:

- **jeśli sprawca cyberprzemocy jest nieznany (nie jest uczniem szkoły)**

Należy podjąć wszelkie czynności w celu przerwania aktu cyberprzemocy. W pierwszej kolejności należy zawiadomić administratora serwisu (aby usunął krzywdzące materiały); następnie należy powiadomić policję lub prokuraturę.

- **jeśli sprawca jest znany i jest on uczniem szkoły**

Należy przeprowadzić rozmowę, która ma na celu ustalenie okoliczności, a także przyczyn zajścia oraz poszukania rozwiązania sytuacji konfliktowej;

- uczeń-sprawca powinien otrzymać jasny komunikat, że szkoła nie toleruje żadnych form przemocy;

- należy omówić skutki postępowania oraz konsekwencje, które zostaną wobec niego zastosowane;
- sprawca musi zostać zobligowany do zaprzestania jakichkolwiek form przemocy oraz do usunięcia z Internetu krzywdzących materiałów;
- w rozmowie ze sprawcą należy zwrócić szczególną uwagę na omówienie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary;
- w przypadku gdy w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy przeprowadzić rozmowę ze wszystkimi z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

d) powiadomienie rodziców sprawcy

- ✓ rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o zaistniałym zdarzeniu, jego przebiegu oraz powinni zapoznać się z materiałem dowodowym, a także decyzją dotyczącą dalszego postępowania z dzieckiem, a także o środkach dyscyplinarnych podjętych wobec ich dziecka;
- ✓ w miarę możliwości szkoła powinna podjąć próbę współpracy z rodzicami oraz opracować wspólny plan działania, do którego zobowiązany jest uczeń.

e) objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną

- ✓ praca ze sprawcą (ucznem) powinna być oparta na pomocy uczniowi w zrozumieniu wyrządzonej krzywdy oraz konsekwencji swojego zachowania; jej zadaniem jest zmiana postawy i postępowania ucznia;
- ✓ w trudnych, uzasadnionych przypadkach można zaproponować rodzicom oraz uczniowi, poradę specjalisty z poza szkoły bądź udział w programie terapeutycznym.

f) zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec ucznia-sprawcy

- ✓ trzeba pamiętać, że celem sankcji wobec sprawcy jest przede wszystkim zatrzymanie fali przemocy i zapewnienie poczucia bezpieczeństwa poszkodowanemu uczniowi
- ✓ wzbudzenie refleksji na temat swojego zachowania, zrozumienie krzywdy, skrucha, zadośćuczynienie i powstrzymanie przed podobnym zachowaniem

w przyszłości

- ✓ pokazanie innym uczniom, że cyberprzemoc nie jest tolerowana i że szkoła efektywnie reaguje na jej przejawy
- ✓ podejmując decyzję o rodzaju kary trzeba wziąć pod uwagę : rozmiar i rangę szkody, czas trwania prześladowania, determinacje oraz świadomość popełnianego czynu

DZIAŁANIA WOBEC OFIARY CYBERRZEMOCY

- ✓ wsparcie psychiczne -

ofiara cyberprzemocy musi otrzymać pomoc, wsparcie emocjonalne oraz zapewnienie ze strony SP nr 9, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu;

- ✓ porada -

uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby mógł czuć się bezpiecznie i co musi zrobić by nie doprowadzić do potęgowania prześladowania;

- ✓ monitoring -

po zakończeniu interwencji można nadal obserwować ucznia, aby stwierdzić czy sytuacja po ukaraniu sprawców się nie zaogniła; konieczna jest również współpraca z rodzicami, którzy powinni zostać przygotowani przez pedagoga szkolnego, jak zapewnić bezpieczeństwo i komfort psychiczny swojemu dziecku; w szczególnie agresywnych przypadkach cyberprzemocy, powinno się zaproponować rodzicom i dziecku pomoc specjalisty;

- ✓ w przypadku, gdy cyberprzemoc wymaga założenia sprawy sądowej, SP nr 9 powinna powiadomić o takiej ewentualności rodziców ofiary oraz ucznia; konieczna jest wówczas pomoc w przygotowaniu odpowiednich dokumentów sądowych uzasadniających i przedstawiających dowody winy oskarżonego.

4) OCHRONA ŚWIADKÓW CYBERPRZEMOCY

- ✓ ważne, by w wyniku interwencji świadkowie nie zostali narażeni na działania odwetowe ze strony sprawcy
- ✓ postępowanie interwencyjne wymaga od pedagogów wyjaśniających sprawę, dyskrecji i poufnego postępowania
- ✓ niedopuszczalne jest konfrontowanie świadka ze sprawcą ani upublicznianie jego udziału w sprawie.

g) sporządzanie dokumentacji z zajęcia:

- ✓ pedagog szkolny zobowiązany jest do sporządzenia notatki służbowej z rozmów ze sprawcą poszkodowanym i jego opiekunami, a także ze świadkami zdarzenia.

Dokument powinien zawierać datę i miejsce rozmowy, dane personalne osób biorących w niej udział i opis ustalonego przebiegu wydarzeń.

- ✓ jeśli rozmowa przebiegała w obecności wychowawcy (będącego w tym przypadku świadkiem) powinien on również podpisać sporządzoną notatkę
- ✓ jeżeli zostały odnalezione i zabezpieczone dowody cyberprzemocy (wydruki, opisy smsów itp.), należy je również włączyć do dokumentacji pedagogicznej.

h) powiadomienie sądu rodzinnego

- ✓ jeżeli zaistniałego przypadku cyberprzemocy nie można rozwiązać przy użyciu środków wychowawczych jakimi dysponuje szkoła, sprawę należy przekierować, zgłaszając ją do sądu rodzinnego z zawiadomieniem o postępowaniu w sprawach nieletnich
- ✓ jeśli rodzice sprawcy cyberprzemocy odmawiają współpracy lub nie stawiają się w SP nr 9, a uczeń nie zaniechał dotychczasowego postępowania, dyrektor SP nr 9 powinien pisemnie powiadomić o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny, zwłaszcza jeśli do szkoły napływają informacje o innych przejawach demoralizacji dziecka
- ✓ w przypadkach szczególnie drastycznych aktów agresji z naruszeniem prawa, dyrektor SP nr 9 zobowiązany jest zgłosić te fakty policji i do sądu rodzinnego.